

Miljönämnden

Tid 05.03.2026 klo 17:00 - 18:35

Plats Tekniska och miljöverkets mötesrum, Sandövägen 2

Behandlade ärenden

§	Rubrik	Sida
§ 23	Anmälningssärenden	4
§ 24	Övriga ärenden	5
§ 25	Byggnadsinspektörens beslutsförteckning	6
§ 26	Stadsgeodetens beslutsförteckning	7
§ 27	Avdelningschefernas beslutsförteckning	8
§ 28	Tekniska direktörens personalbeslut	9
§ 29	Bokslut 2025 / Markanvändningsavdelningen	10
§ 30	Bokslut 2025 / Byggnadstillsynen	11
§ 31	Bokslut 2025 / Miljövården	12
§ 32	Reservering av småhustomt / Furuvik (Lingonvägen 8b)	13
§ 33	Tomtindelning för kvarter 1154; godkännande och bestämmelse angående ikraftträdelse	14
§ 34	Utlåtande till Helsingfors förvaltningsdomstolGällande besvär mot miljönämndens beslut 25.9.2025 § 145	15
§ 35	Bangatan 5, detaljplanändringAnhängiggörande av planändringGodkännande av program för deltagande och bedömning	21
§ 36	Bygglov; Produktionsbyggnad, Forcivägen 37	23
§ 37	Bygglov; Produktionsbyggnad, Forcivägen 37	24
§ 38	Bygglov; Förrådsbyggnad, Forcivägen 37	25
§ 39	Undantaglov, strandbyggande samt avvikande från byggnadsordningenHangöby hamn	26
§ 40	Frigörande av säkerhet för kvarlämnande och fyllande av underjordiska konstruktioner vid den före detta stålfabriken i Koverhar / Utlåtande till Tillstånds- och tillsynsverket	29

Tid 05.03.2026 klo 17:00 - 18:35

Plats Tekniska och miljöverkets mötesrum, Sandövägen 2

Deltagare

Närvarande	Horn Stephan	ordförande
	Puputti Teppo	vice ordförande
	Lahtinen Elina	ledamot
	Österlund Mikael	ledamot
	Eriksson-Holmström Nina	ledamot
	Gustafsson Jonas	ledamot
	Westerlund Helena	ledamot
	Hedback lina	ledamot
	Sarpoma Janne	stst:s representant
	Danielsson Alex	ungdomsrådets representant
	Leskinen Riitta	äldrerådets representant

Frånvarande Väisänen Jukka

Övriga	Luukkonen Kukka-Maaria	stadsgeodet
	Welander Anders	byggnadsinspektör
	Degerlund Maria	miljövårdschef
	Fjäder-Rehn Gunilla	sekreterare

Sammanträdet laglighet och beslutförhet

Beslut Ordförande konstaterade sammanträdet lagligt sammankallat och beslutfört.

Val av protokolljusterare

Beslut Till protokolljusterare valdes lina Hedback och Teppo Puputti, i reserv Mikael Österlund.

Underskrifter

Stephan Horn
ordförande

Gunilla Fjäder-Rehn
sekreterare

Behandlade ärenden 23 - 40

Justering av protokoll

lina Hedback
protokolljusterare

Teppo Puputti
protokolljusterare

Protokollet framlagt till påseende

§ 40 5.3.2026 och övriga 13.3.2026 på stadens web-sidor

Intygar

Gunilla Fjäder-Rehn
sekreterare

Miljönämnden

§ 23

05.03.2026

Anmälningsärenden

Miljönämnden 05.03.2026 § 23

Stadsgeodeten informerade nämnden om följande:

- Högsta förvaltningsdomstolens beslut gällande generalplan för Koverhar och Lappviks område; besvärstillstånd beviljades inte

Förslag (Luukkonen)

Antecknas för kännedom.

Beslut

Antecknades för kännedom.

Tilläggsuppgifter

Stadsgeodet Kukka-Maaria Luukkonen, 040 135 9281

Miljönämnden

§ 24

05.03.2026

Övriga ärenden

Miljönämnden 05.03.2026 § 24

Byggnadstillsyn

- berättade om inkomna bygglov

Miljövård

- På nämndens möte i april behandlas en begäran om utlåtande angående MKB-programmet för Finlands nationella nätverk för vätgasöverföring. Materialet finns till påseende på stadens hemsidor:

<https://hanko10se.oncloudos.com/kuulutus/202625768.PDF>

Förslag (Luukkonen)

Antecknas för kännedom.

Beslut

Antecknades för kännedom.

Tilläggsuppgifter

Byggnadsinspektör Anders Welanders, 019 220 3390
Miljövårdschef Maria Degerlund, 040 135 9299

Miljönämnden

§ 25

05.03.2026

Byggnadsinspektörens beslutsförteckning

Miljönämnden 05.03.2026 § 25

Byggnadsinspektörens beslutsförteckning 6.2.2026, § 1 – § 6 som kompletterande material.

Förslag (Welanders)

Antecknas för kännedom.

Beslut

Antecknades för kännedom.

Tilläggsuppgifter

Byggnadsinspektör Anders Welanders, 019 220 3390

Miljönämnden

§ 26

05.03.2026

Stadsgeodetens beslutsförteckning

Miljönämnden 05.03.2026 § 26

Stadsgeodetens beslutsförteckning 11.2.2026, § 5 - § 8 som kompletterande material.

Förslag (Luukkonen)

Antecknas för kännedom.

Beslut

Anteknades för kännedom.

Tilläggsuppgifter

Stadsgeodet Kukka-Maaria Luukkonen, 040 135 9281

Miljönämnden

§ 27

05.03.2026

Avdelningschefernas beslutsförteckning

Miljönämnden 05.03.2026 § 27

Avdelningschefernas beslutsförteckning för tiden 22.1 – 25.2.2026 som kompletterande material.

Förslag (Luukkonen)

Miljönämnden beslutar konstatera att beslutsförteckningen inte innehåller sådana ärenden, som miljönämnden enligt 92 §:n i kommunallagen skulle ta till behandling.

Beslut

Förslaget godkändes.

Tilläggsuppgifter

Stadsgeodet Kukka-Maaria Luukkonen, 040 135 9281

Miljönämnden

§ 28

05.03.2026

Tekniska direktörens personalbeslut

Miljönämnden 05.03.2026 § 28
9/01.01.01/2026

Tekniska direktörens personalbeslut § 2/2026, 2.2.2026 och § 8/2026, 17.2.2026 som kompletterande material.

Förslag

Miljönämnden beslutar konstatera att besluten inte innehöll sådana ärenden, som miljönämnden enligt 92 §:n i kommunalalgen skulle ta till behandling.

Beslut

Förslaget godkändes.

Tilläggsuppgifter

Rakennustarkastaja Anders Welanders, 019 220 3390
Kaupungingeodeetti Kukka-Maaria Luukkonen, 040 135 9281

Miljönämnden

§ 29

05.03.2026

Bokslut 2025 / Markanvändningsavdelningen

Miljönämnden 05.03.2026 § 29
7/02.02.02/2025

/

Bilagor

- bokslutets textdel 2025, justerad
- förverkligade prestationer och mätare 2025

Förslag (Luukkonen)

Nämnden godkänner markanvändningens bokslut för år 2025.

Beslut

Förslaget godkändes.

Tilläggsuppgifter

Stadsgeodet Kukka-Maaria Luukkonen, 040 135 9281

Miljönämnden

§ 30

05.03.2026

Bokslut 2025 / Byggnadstillsynen

Miljönämnden 05.03.2026 § 30
7/02.02.02/2025

/

Som bilaga bokslutets verbala del samt en analys över byggnadstillsynen förverkligade bokslut 2025.

Förslag (Welanders)

Nämnden godkänner byggnadstillsynens bokslut för 2025.

Beslut

Förslaget godkändes.

Tilläggsuppgifter

Byggnadsinspektör Anders Welanders, 019 220 3390

Miljönämnden

§ 31

05.03.2026

Bokslut 2025 / Miljövården

Miljönämnden 05.03.2026 § 31
7/02.02.02/2025

Stadens bokslut för år 2025 är under arbete. Som bilaga förslag till miljövårdens material (boksluttext och bokslutssiffror) i stadens bokslut 2025.

/

Bilagor

- Förslag till miljövårdens bokslutstext 2025
- Förslag till miljövårdens bokslutssiffror 2025

Förslag (Degerlund)

Miljönämnden godkänner för sin del miljövårdens material (bokslutstext och bokslutssiffror) till stadens bokslut 2025 enligt bilagorna och skickar materialet vidare till stadsstyrelsen.

Beslut

Förslaget godkändes.

Tilläggsuppgifter

Miljövårdschef Maria Degerlund, 040 135 9299

Miljönämnden

§ 32

05.03.2026

Reservering av småhustomt / Furuvik (Lingonvägen 8b)

Miljönämnden 05.03.2026 § 32
5/10.00.02/2026

Efter ansökningstiden kan ledigblivna tomter fritt sökas.

I januari har en ansökan inlämnats. I enlighet med de godkända principerna finns inget hinder för reserveringen.

Kompletterande material

- karta
- ansökan

Förslag (Luukkonen)

Miljönämnden beslutar

1. reservera tomt nr 5 i kvarter 1309 (78-13-1309-5) åt sökandena för åretsruntoende på villkor att godtagbara byggnadsplaner företes före 12.9.2026
2. att arrendekontraktet görs under reserveringstiden

Beslut

Förslaget godkändes.

Tilläggsuppgifter

Markanvändningssekreterare Aki Uusitalo, 040 1359 287
Stadsgeodet Kukka-Maaria Luukkonen, 040 1359 281

Miljönämnden

§ 33

05.03.2026

Tomtindelning för kvarter 1154; godkännande och bestämmelse angående ikraftträdelse

Miljönämnden 05.03.2026 § 33
86/10.01.00/2026

Detaljplanen för östra industriområdet har godkänts den 21.5.1990. Till kvarter 1154 har uppgjorts en tomtindelning år 1992, där kvarteret delades i fyra tomter. Tomterna har inte blivit styckade, det vill säga de är så kallade tomtindelningstomter. Nu har det uppstått ett behov av slå samman tomtindelningstomterna i kvarter 1154 till en enda tomt.

Enligt lag om områdesanvändning 79 § ska, då en separat tomtindelning utarbetas, tomtindelningsområdets och angränsande fastigheters ägare och innehavare höras, liksom också ägaren och innehavaren till en fastighet mittemot, om beslutet i väsentlig mån kan påverka fastighetens bebyggande eller användning på annat sätt.

Staden äger tomtindelningsområdet och därtill angränsande fastigheten och har inte utarrenderat områden från tomtindelningsområdet eller så att de skulle angränsa till tomtindelningsområdet. Således kan tomtindelningen godkännas utan att den framläggs till påseende.

I enlighet med lag om områdesanvändning 202 § kan ett beslut gällande tomtindelning fastställas att träda i kraft före det vunnit laga kraft. Besvärinstansen kan förbjuda att beslutet verkställs. Ifall en bestämmelse om omedelbar ikraftträdelse inte ges träder ändringen av tomtindelningen i kraft i enlighet med MBF 93 § när beslutet om godkännande vunnit laga kraft.

/

Bilagor

- förslag till tomtindelning för kvarter 1154
- lägeskarta

Förslag (Luukkonen)

Miljönämnden beslutar godkänna förslaget till ändring av tomtindelning för kvarter 1154 och bestämmer att den träder i kraft omedelbart.

Beslut

Förslaget godkändes.

Tilläggsuppgifter

Markanvändningssekretare Aki Uusitalo, 040 1359 287
Stadsgeodet Kukka-Maaria Luukkonen, 040 1359 281

Miljönämnden	§ 145	25.09.2025
Miljönämnden	§ 15	29.01.2026
Miljönämnden	§ 34	05.03.2026

Utlåtande till Helsingfors förvaltningsdomstol
Gällande besvär mot miljönämndens beslut 25.9.2025 § 145

Miljönämnden 05.03.2026 § 34

Tomtägaren ansöker om tillstånd för att avvika från den procentsats i detaljplanen som anger den andel av våningsytan som på tomten ska reserveras för arbetsplatser på tomten 78-2-203-15. Åtgärden förutsätter undantag enligt bygglag 57 §.

Ansökan har inlämnats 4.4.2025 via Lupapiste-tjänsten.

57 § (1.1.2025/751)

Undantagslov

Kommunen kan av särskilda skäl bevilja undantagslov från en bestämmelse, en föreskrift, ett förbud eller en annan begränsning som har utfärdats i lagen om områdesanvändning eller med stöd av den eller i denna lag eller med stöd av den. Vad som föreskrivs ovan gäller dock inte behörighetsvillkor, tomtindelning och behovet av och förutsättningarna för tillstånd för miljöåtgärder och inte heller sådana i 46 § 1 mom. 2 punkten avsedda förutsättningar för placering på områden i behov av planering som gäller utarbetande av en detaljplan. Undantagslov från andra förutsättningar för placering får beviljas på ett område i behov av planering.

Ett undantagslov som avses i 1 mom. får dock inte beviljas om det

- 1) medför olägenheter med tanke på planläggningen, genomförande av planen eller annan reglering av områdesanvändningen,*
- 2) försvårar uppnående av målen för naturvården,*
- 3) försvårar uppnående av målen för skyddet av den byggda miljön,*
- 4) leder till byggande med betydande konsekvenser eller annars har betydande skadliga miljökonsekvenser eller andra betydande och skadliga konsekvenser.*

Om användningsändamålet för en byggnad eller en del av en byggnad i avvikelse från detaljplanen ändras så att byggnaden eller byggnadsdelen används för boende eller för något annat ändamål som inte orsakar miljöförstöring, ska ändringen inte anses orsaka olägenheter med tanke på planläggningen, genomförandet av planen eller annan reglering av områdesanvändningen på det sätt som avses i 2 mom. 1 punkten, och ändringen ska inte betraktas som byggande med betydande konsekvenser enligt 2 mom. 4 punkten. Det kan anses finnas särskilda skäl att ändra användningsändamålet för byggnaden eller en del av den, om ändringen av ändamålet kan stödja cirkulär ekonomi och koldioxidsnålhet i den byggda miljön.

Miljönämnden	§ 145	25.09.2025
Miljönämnden	§ 15	29.01.2026
Miljönämnden	§ 34	05.03.2026

Tomtens areal är 1184 m² och den är registrerad 13.10.2005. Tomten befinner sig på detaljplanens 001231 (2010) område, där den har en AL/s -beteckning: Kvartersområde för bostads-, affärs- och kontorsbyggnader, där miljön bevaras. Dessutom har tomten en T=20%-beteckning: Procentsats som anger den andel av våningsyta på tomt som vid beviljande av byggnadstillstånd minst bör reserveras för arbetsplatser.

Sökanden ansöker om tillstånd för att avvika från den procentsats i detaljplanen som anger den andel av våningsytan som på tomten ska reserveras för arbetsplatser. Med undantagslovet vill man reservera hela byggnaden för boende. Det är frågan om en skyddad byggnad.

Sökanden motiverar ansökan på följande sätt:

- Åtgärden avviker från detaljplanens bestämmelse T-20%, procentsats som anger den andel av våningsyta på tomt som vid beviljande av byggnadstillstånd minst bör reserveras för arbetsplatser. Som motiveringar framförs bla.
- Ändringen är i linje med avsikten i den nya bygglagen, vilken är att främja flexibel användning av byggnader, med särskild hänvisning till principer för cirkulär ekonomi och minskning av koldioxidutsläpp.
- Antalet sr-betecknade byggnader längs med Boulevarden som idag förpliktigas med en procentsats enligt vilken affärs- och arbetsplatsutrymmen bör reserveras är få. En ändring av kvarvarande affärs- och kontorslägenheter i dessa ändrar inte märkbart motsvarande utrymmesutbud i centrumområdet och föranleder inte en okontrollerad utveckling i området.
- Den skyddade gamla byggnaden lämpar sig dåligt för affärs- och arbetsplatsutrymmen då man beaktar dagens normer och krav på exempelvis husteknik.
- Användning av utrymmet som affärsutrymme kan även beroende på verksamheten inverka störandet på det övriga boendet i bygganden och utrymmets tillgänglighet från gatan och dess enda ingång är inte lämplig för rörelseförhindrade.
- Den låga efterfrågan på affärslokaler i området motiverar inte den investering som skulle krävas för att uppgradera lokalen till de standarder och krav som moderna affärsutrymmen kräver.
- Motiveringar till avvikelsen framförs noggrannare i ansökan skilt bifogad projektbeskrivning.

Grannarna är hörda av staden. En granne lämnade en anmärkning där hen tar ställning till följande frågor:

- Det finns för närvarande inte många tomma affärslokaler längs Boulevarden, däremot en hel del tomma bostäder. Den föreslagna ändringen stöder därmed inte stadens strategi att "säkerställa ett tillräckligt utbud av lokaler och tomter för företagsverksamhet".

Miljönämnden	§ 145	25.09.2025
Miljönämnden	§ 15	29.01.2026
Miljönämnden	§ 34	05.03.2026

- Att omvandla affärslokaler till bostäder på Boulevarden kan på sikt leda till en utveckling som inte gynnar det lokala näringslivet. Om Boulevarden i allt större utsträckning kantas av bostäder, som dessutom ofta står tomma delar av året, minskar den naturliga rörelsen och aktiviteten i området. Detta påverkar i sin tur de företag som verkar där, genom färre kunder och en mindre levande stadsmiljö.
- Ovannämnda affärslokal på Boulevarden 16 är allt annat än en idealisk bostad. Affärslokalerna mitt emot på Boulevarden 17 (restaurang Mardos och Pub Grönan) är verksamma året om och har öppet alla dagar. Pub Grönan fungerar som pub, nattklubb och arena för levande musik. När krogen stänger sent på natten under veckosluten, och knappt 200 gäster söker sig hemåt, blir det liv och rörelse i centrum av Hangö. Närmare bestämt rakt framför fönstret på affärslokalen på Boulevarden 16.

Utöver laglighetsprövning omfattar ett undantagstillstånd alltid även en ändamålsenlighetsprövning. Den riktlinje som anges i 57 § i bygglagen möjliggör i vissa fall en vidare användning av undantagstillstånd än tidigare, men inskränker inte den behöriga myndighetens prövningsrätt.

/

Bilagor

- lägeskarta
- situationsplan

Kompletterade material

- åtgärdsbeskrivning
- grannens anmärkning
- sökandes bemötande

Förslag (Luukkonen)

Behandlingen av en ansökan om undantagslov innefattar väsentligen en ändamålsenlighetsprövning. Ordalydelsen i 57 § i bygglagen är: "Kommunen kan av särskilda skäl bevilja undantagslov ...". I besvaren utgår man dock från att undantagslov ska beviljas, om kriterierna i 57 § i bygglagen uppfylls, som om prövningen av undantagslov enbart vore en laglighetsprövning. Kriterierna i 57 § i bygglagen anger när undantagslov inte ens inom ramen för prövningsrätten kan beviljas. Detta innebär inte att tillståndet automatiskt ska beviljas, om det inte föreligger någon konflikt i förhållande till kriterierna.

Det finns behov i stamstaden också av lokaler som är lämpliga för arbetsplatser. Å andra sidan ska boendet genomföras så att man kan säkerställa att boendeförhållandena uppfyller kraven på hälsosamhet, bland annat med hänsyn till bullerstörningar från näromgivningen.

Beslutet delges genom offentlig kungörelse och det ska utnyttjas inom två (2) år från det att det har vunnit laga kraft.

Miljönämnden	§ 145	25.09.2025
Miljönämnden	§ 15	29.01.2026
Miljönämnden	§ 34	05.03.2026

Beslutet delges Nylands närings-, trafik- och miljöcentral.

Ärendets behandling Stephan Horn föreslog att undantag beviljas. Mikael Österlund understödde förslaget.
I omröstningen stödde fem (5) ledamöter föredragandens förslag (Iina Hedback, Elina Lahtinen, Teppo Puputti, Nina Eriksson-Holmström, Helena Westerlund) och fyra (4) ledamöter stödde Stephan Horns förslag (Stephan Horn, Mikael Österlund, Janne Sarpoma, Jonas Gustafsson).

Nämnden beslutade i enlighet med föredragandens förslag.

Beslut Förslaget godkändes.

Tilläggsuppgifter Stadsgeodet Kukka-Maaria Luukkonen, 040 1359 281
Planeringsassistent Jaana Sarnikorpi, 040 1359 283

Miljönämnden 05.03.2026 § 34
225/10.03.00.02/2025

Helsingfors förvaltningsdomstol begär Hangö miljönämndens utlåtande med anledning av ett besvär som sökanden av undantsbeslutet har lämnat in mot nämndens beslut 25.9.2025 § 145. Genom detta beslut beviljade nämnden inte undantagstillstånd enligt 57 § i bygglagen av den procentsatsen som i detaljplanen anger den del av våningsytan som på tomt som ska reserveras för arbetsplatser. För utlåtandets avgivande har beviljats tilläggstid till 17.3.2026.

Besvärsskriften hade utelämnats från förvaltningsdomstolens ursprungliga begäran om utlåtande och delgavs först 26.1.2026.

Klaganden anser att beslutet har flera allvarliga brister. Beslutet:

- bygger på motiveringar som inte har tydligt stöd i lagtexten eller dess förarbeten,
- baseras på allmänna antaganden som inte konkretiserats eller satts i relation till det aktuella fallet,
- saknar saklig och rättslig prövning av lokalens faktiska användningsmöjligheter, logistik och fysiska begränsningar,
- bortser från tidigare godkända liknande åtgärder i samma byggnad och närområde, samt
- har tillkommit utan att något skriftligt beredningsunderlag delgivits nämndens ledamöter före beslut, vilket allvarligt underminerat möjligheterna till en korrekt och rättssäker behandling.

Klaganden anser ytterligare att ingen förnyad rättslig prövning enligt Bygglagen 57 § har genomförts.

Miljönämnden	§ 145	25.09.2025
Miljönämnden	§ 15	29.01.2026
Miljönämnden	§ 34	05.03.2026

Det krävs i besvären

- i första hand, att beslutet upphävs, och att undantagslov beviljas i enlighet med ansökan, eftersom samtliga kriterier i bygglagens 57 § är uppfyllda och inget hinder som anges i lagens 2 mom. är tillämpliga i det aktuella fallet, samt då ingen annan kon kret eller rättslig underbyggd motivering till avslaget har framförts.
- i andra hand att beslutet upphävs, och att ärendet återvisas till Hangö stad för ny behandling med tillbörlig skriftlig beredning, korrekt rättstillämpning och saklig motivering.

/

Bilaga

- Utlåtandebegäran, Helsingfors förvaltningsdomstol

Kompletterande material

- Besvär med bilagor

Förslag (Luukkonen)

Behandlingen av en ansökan om undantagslov innefattar väsentligen en ändamålsenlighetsprövning. Ordalydelsen i 57 § i bygglagen är: "Kommunen kan av särskilda skäl bevilja undantagslov ...". I besvären utgår man dock från att undantagslov ska beviljas, om kriterierna i 57 § i bygglagen uppfylls, som om prövningen av undantagslov enbart vore en laglighetsprövning. Kriterierna i 57 § i bygglagen anger när undantagslov inte ens inom ramen för prövningsrätten kan beviljas. Detta innebär inte att tillståndet automatiskt ska beviljas, om det inte föreligger någon konflikt i förhållande till kriterierna.

I paragrafen konstateras att "om användningsändamålet för en byggnad eller en del av en byggnad i avvikelse från detaljplanen ändras så att byggnaden eller byggnadsdelen används för boende eller för något annat ändamål som inte orsakar miljöförstöring, ska ändringen inte anses orsaka olägenheter med tanke på planläggningen, genomförandet av planen eller annan reglering av områdesanvändningen på det sätt som avses i 2 mom. 1 punkten, och ändringen ska inte betraktas som byggande med betydande konsekvenser enligt 2 mom. 4 punkten." Såsom framgår av handläggningen av ärendet har undantagslovet inte avslagits på de ovan nämnda grunderna.

I paragrafen konstateras även att "det kan anses finnas särskilda skäl att ändra användningsändamålet för byggnaden eller en del av den, om ändringen av ändamålet kan stödja cirkulär ekonomi och koldioxidsnålhet i den byggda miljön." I detta fall är det dock fråga om en skyddad byggnad. Användningsändamålet påverkar inte skyddsstatusen.

I besvären hänvisas även till att lokaler i fastigheten tidigare har kunnat ändras till bostadsbruk och att en linje därmed skulle ha fastställts i ärendet. Detaljplanen förutsätter att en viss andel (20 %) av tomtens byggrätt reserveras för

Miljönämnden	§ 145	25.09.2025
Miljönämnden	§ 15	29.01.2026
Miljönämnden	§ 34	05.03.2026

arbetsplatser när bygglov beviljas. De tidigare besluten har rymts inom denna ram, och de aktuella ändringarna har genomförts direkt med tillstånd som beviljats av byggnadstillsynsmyndigheten.

Enligt nämndens egen uppfattning har den haft tillräckliga förutsättningar att behandla ärendet. På föredragningslistan har beredningen av ärendet funnits med bilagor och övrigt material; i det skedet saknades endast beslutsförslaget. Nämndens ledamöter har haft möjlighet att bilda sig en egen uppfattning i ärendet. I samband med behandlingen föreslog ingen att ärendet skulle bordläggas eller återremitteras för ny beredning.

Varje ansökan om undantagslov behandlas som ett separat ärende och i varje fall görs en särskild prövning av förutsättningarna för beviljande. Tidigare ställningstaganden kan naturligtvis påverka slutresultatet. Beslutsfattandet ska självfallet vara konsekvent.

Med hänvisning till ovanstående anser miljönämnden att besväret bör avslås som ogrundat. Miljönämnden har enligt 57 § i bygglagen haft möjlighet att tillämpa en ändamålsenlighetbedömning i ärendet. Nämnden anser att beslutet är lagenligt och har fattats i enlighet med gällande rättsordning.

De begärda handlingarna bifogas utlåtandet.

Beslut

Förslaget godkändes.

Tilläggsuppgifter

Stadsgeodet Kukka-Maaria Luukkonen, 040 135 9281

Stadsstyrelsen	§ 2	12.01.2026
Miljönämnden	§ 17	29.01.2026
Miljönämnden	§ 35	05.03.2026

Bangatan 5, detaljplanändring
Anhängiggörande av planändring
Godkännande av program för deltagande och bedömning

Stadsstyrelsen 12.01.2026 § 2

Markägaren anholder om att stadsstyrelsen inleder en detaljplaneändring på den fastighet som hen äger i stamstaden vid adressen Bangatan 5.

Syftet är att ändra tomtens användningsändamålsbeteckning från nuvarande kvartersområde för allmänna byggnader till en beteckning som möjliggör boende och affärsverksamhet. Samtidigt finns det behov av att bygga tilläggs våningar och höja byggrätten med cirka en tredjedel jämfört med den nuvarande.

Kompletterande material

- Planlägningsansökan med bilagor
- Fullmakt
- Utdrag ur handelsregistret

Förslag

Stadsstyrelsen beslutar inleda en ändring av detaljplanen för tomten 78-2-277-2. Markägaren ansvarar för planlägningskostnaderna och föreslår en planläggare för projektet. Målen för planändringen preciseras under planlägningsprocessens gång.

Ärendet sänds till miljönämnden för beredning. Miljönämnden godkänner planläggaren.

Beslut

Förslaget godkändes.

Tilläggsuppgifter

Stadsgeodet Kukka-Maaria Luukkonen, 040 135 9281

Miljönämnden 29.01.2026 § 17

Markägaren föreslår Fredrik Lindberg / Arkitekturum Ab till den som utarbetar planeändringen.

Kompletterande material

- CV
- Referenslista

Stadsstyrelsen	§ 2	12.01.2026
Miljönämnden	§ 17	29.01.2026
Miljönämnden	§ 35	05.03.2026

Förslag (Luukkonen)

Miljönämnden godkänner Fredrik Lindberg / Arkitekturum Ab till den som utarbetar planen.

Beslut

Förslaget godkändes.

Tilläggsuppgifter

Stadsgeodet Kukka-Maaria Luukkonen, 040 135 9281

Miljönämnden 05.03.2026 § 35
514/10.02.01/2025

Plankonsulten har utarbetat program för deltagande och bedömning för projektet.

/

Bilaga

- Program för deltagande och bedömning 24.2.2026

Förslag (Luukkonen)

Miljönämnden

- anhängiggör detaljplaneändringen för Bangatan 5, som berör fastigheter 78-2-227-2, 78-2-5-78, 78-2-5-80 och en del av fastigheten 78-2-9901-0
- godkänner programmet för deltagande och bedömning per 24.2.2026

Programmet för deltagande och bedömning (PDB) kungörs till kännedom och det finns till påseende på stadens webbplats samt vid tekniska och miljöverket under hela den tid planeringsarbetet pågår. PDB uppdateras vid behov under planeringsarbetets gång.

Programmet för deltagande och bedömning sänds till stadsstyrelsen för kännedom.

Ärendets behandling

Under diskussionen ansåg nämnden att Hangö miljöförening, äldrerådet samt Hangö företagare läggs till som intressenter. Program för deltagande och bedömning framläggs till på påseende på stadens webbplats.

Beslut

Förslaget godkändes med tillägg att man i programmet för deltagande och bedömning tillägger Hangö miljöförening, äldrerådet samt Hangö företagare som intressenter, samt att program för deltagande och bedömning framläggs till påseende även på stadens webbplats.

Tilläggsuppgifter

Stadsgeodet Kukka-Maaria Luukkonen, 040 135 9281

Miljönämnden

§ 36

05.03.2026

Bygglov; Produktionsbyggnad, Forcitvägen 37

Miljönämnden 05.03.2026 § 36
68/10.03.00.01/2026

Signum; 2026-8

Sökande; Oy Forcit Ab

Byggplats; fastighet 78-403-9-2, Forcitvägen 37, 10900 HANGÖ

Åtgärd; Bygglov. Produktionsbyggnad.

Kompletterande material

- situationsplan
- kombinationsritning
- utlåtanden

Med beaktande av byggprojektets läge är det uppenbart onödigt att höra grannar. Närmaste grannfastighet, som inte ägs av Oy Forcit Ab är fågelvägen på ca 850 meters avstånd.

Förslag (Welander)

Miljönämnden beslutar godkänna Oy Forcit Ab:s bygglovsansökan och beviljar det ansökta bygglovet.

Beslut

Förslaget godkändes.

Tilläggsuppgifter

Byggnadsinspektör Anders Welander, 019 220 3390

Miljönämnden

§ 37

05.03.2026

Bygglov; Produktionsbyggnad, Forcitvägen 37

Miljönämnden 05.03.2026 § 37
70/10.03.00.01/2026

Signum; 2026-9

Sökande; Oy Forcit Ab

Byggplats; fastighet 78-403-9-2, Forcitvägen 37, 10900 HANGÖ

Åtgärd; Bygglov. Produktionsbyggnad.

Kompletterande material

- situationsplan
- kombinationsritning
- utlåtanden

Med beaktande av byggprojektets läge är det uppenbart onödigt att höra grannar. Närmaste grannfastighet, som inte ägs av Oy Forcit Ab är fågelvägen på ca 900 meters avstånd.

Förslag (Welander)

Miljönämnden beslutar godkänna Oy Forcit Ab:s bygglovsansökan och beviljar det ansökta bygglovet.

Beslut

Förslaget godkändes.

Tilläggsuppgifter

Byggnadsinspektör Anders Welander, 019 220 3390

Miljönämnden

§ 38

05.03.2026

Bygglov; Förrådsbyggnad, Forcitvägen 37

Miljönämnden 05.03.2026 § 38
71/10.03.00.01/2026

Signum; 2026-10

Sökande; Oy Forcit Ab

Byggplats; fastighet 78-403-9-2, Forcitvägen 37, 10900 HANGÖ

Åtgärd; Bygglov. Förrådsbyggnad (mottagning av varor).

Kompletterande material

- situationsplan
- kombinationsritning
- utlåtanden

Med beaktande av byggprojektets läge är det uppenbart onödigt att höra grannar. Närmaste grannfastighet, som inte ägs av Oy Forcit Ab är fågelvägen på ca 950 meters avstånd.

Förslag (Welander)

Miljönämnden beslutar godkänna Oy Forcit Ab:s bygglovsansökan och beviljar det ansökta bygglovet.

Beslut

Förslaget godkändes.

Tilläggsuppgifter

Byggnadsinspektör Anders Welander, 019 220 3390

Miljönämnden

§ 39

05.03.2026

**Undantagslov, strandbyggande samt avvikande från byggnadsordningen
Hangöby hamn**

Miljönämnden 05.03.2026 § 39
60/10.03.00.02/2026

Hangö stad/kommuntekniska avdelningen ansöker om tillstånd att uppföra en tillgänglig omklädningsrum avsedd för allmänt bruk i anslutning till Eu-badstranden vid Hangöby småbåtshamn. Området ägs av Hangö stad.

Åtgärden förutsätter undantagslov enligt bygglagen 57 §.

Ansökan har inlämnats 1.12.2025 via Lupapiste-tjänsten och den har kompletterats 22.1.2026.

57 § (1.1.2025/751)

Undantagslov

Kommunen kan av särskilda skäl bevilja undantagslov från en bestämmelse, en föreskrift, ett förbud eller en annan begränsning som har utfärdats i lagen om områdesanvändning eller med stöd av den eller i denna lag eller med stöd av den. Vad som föreskrivs ovan gäller dock inte behörighetsvillkor, tomtindelning och behovet av och förutsättningarna för tillstånd för miljöåtgärder och inte heller sådana i 46 § 1 mom. 2 punkten avsedda förutsättningar för placering på områden i behov av planering som gäller utarbetande av en detaljplan. Undantagslov från andra förutsättningar för placering får beviljas på ett område i behov av planering.

Ett undantagslov som avses i 1 mom. får dock inte beviljas om det

- 1) medför olägenheter med tanke på planläggningen, genomförande av planen eller annan reglering av områdesanvändningen,*
- 2) försvårar uppnående av målen för naturvården,*
- 3) försvårar uppnående av målen för skyddet av den byggda miljön,*
- 4) leder till byggande med betydande konsekvenser eller annars har betydande skadliga miljökonsekvenser eller andra betydande och skadliga konsekvenser.*

Badstranden saknar detaljplan. I generalplanen med rättverkningar är området anvisat som småbåtshamnsområde (LV/s).

Det är fråga om byggande på strandområde utan styrande plan. Undantag söks även från byggnadsordningens bestämmelser om minimiavstånd till stranden.

Det nuvarande omklädningsrummet på badstranden ersätts med en ny omklädningsrum som är avsedd för allmänt och tillgängligt bruk, eftersom på området har det nyligen byggts en tillgänglig vadarbrygga, vars användning förutsätter en tillgänglig omklädningsrum samt förvaringsutrymmen som lämpar

Miljönämnden

§ 39

05.03.2026

sig för en badrullstol. Den tidigare omklädningshytten uppfyller inte längre dagens tillgänglighetskriterier och övriga krav.

Som särskild skäl framförs förbättringen av utrustningsnivån vid den allmänna badstranden samt främjandet av kommuninvånarnas rekreativsmöjligheter. Projektet är förenligt med allmänt intresse, och utrustningen har placerats så att dess inverkan på strandlandskapet och naturvärdena blir så liten som möjligt. Omklädningshytten placeras på mindre än 15 meters avstånd från strandlinjen. Dess storlek är cirka 12 m² våningsyta.

Sökanden motiverar uppförandet av det nya omklädningsrummet på strandområdet:

1. Det nya omklädningsrummet betjänar en bred grupp kommuninvånare och turister. Byggprojektet främjar områdets användning som rekreativsområde och förbättrar badstrandens servicenivå. Det stöder kommuninvånarnas välbefinnande och hälsa genom att erbjuda ändamålsenliga faciliteter för fritidsaktiviteter.
2. Omklädningsrummet är en del av en kontrollerad användning av stranden. Lämpliga omklädningsutrymmen minskar oordning på stranden och förbättrar den allmänna hygien. Omklädningshytten erbjuder dessutom ett skyddat utrymme vid kallt väder.
3. Ringa inverkan på miljön. Uppförandet av omklädningsrummet medför inga olägenheter för planläggningen eller naturen. Omklädningsrummet är lätt konstruerat och småskaligt. Det placeras på en redan befintlig och använd badstrand, längre från strandlinjen än den nuvarande omklädningsrummet, och är placerad så att den inte i betydande grad skymmer eller förändrar strandlandskapet.
4. Den nya omklädningsrummet är även avsett för tillgänglig användning och uppfyller gällande tillgänglighetskriterier.

Byggplatsen har inga grannar, som borde höras med anledning av projektet.

/

Bilagor

- lägeskarta
- situationsplan
- fasadbilder och bottenplan

Förslag (Luukkonen)

Miljönämnden beviljar med stöd av bygglagen 57 § undantagslov för att placera ett tillgängligt omklädningsrum (ca 12 m²) på fastigheten 78-408-18-0 enligt situationsplanen.

Undantagslovet medför inga olägenheter med tanke på planläggningen, genomförande av planen eller annan reglering av områdesanvändningen. Ett tillgängligt och ändamålsenligt omklädningsrum stödjer områdets användning.

Beslutet ges genom en offentlig kungörelse och det ska utnyttjas inom i två (2) år från det att undantagslovet vunnit laga kraft.

Miljönämnden

§ 39

05.03.2026

Beslutet delges Tillstånds- och tillsynsverket

Beslut

Förslaget godkändes.

Tilläggsuppgifter

Stadsgeodet Kukka-Maaria Luukkonen, 040 135 9281

Miljönämnden

§ 40

05.03.2026

Frigörande av säkerhet för kvarlämnande och fyllande av underjordiska konstruktioner vid den före detta stålfabriken i Koverhar / Utlåtande till Tillstånds- och tillsynsverket

Miljönämnden 05.03.2026 § 40
69/11.01.00/2026

Fnsteel Oy Ab:s konkursbo har lämnat in en ansökan till Södra Finlands regionsförvaltningsverk om frigörande av den miljötillståndsenliga säkerheten. Enligt ansökan har förpliktelserna från Södra Finlands regionsförvaltningsverkets beslut (nr 133/2017/1, dnro ESAVI/1984/2017 och nr 285/2018/1, dnro ESAVI/20029/2018) att restaurera fabriksområdet efter avslutad verksamhet blivit uppfyllda, med undantag av täckande av betongplattor belägna på den fastighet som Moviator Oy numera äger.

Förpliktelserna att täcka betongplattorna på området har övergått till Moviator Oy i samband med fastighetsköpet. Bottenplattorna till tre byggnader används av Moviator Oy som förråd. NTM-centralen har i ett utlåtande från 4.6.2025 (UUDELY/8853/2025) konstaterat att dessa betongplattor kan förbli otäckta under den tid de är i användning. När förrådsverksamheten på betongplattorna tar slut, bör de täckas enligt miljötillståndens krav.

Enligt ansökan har konkursboet uppfyllt sina miljötillståndsenliga förpliktelser, och ber om frigörande av säkerheten på 116.250 euro som tillställts NTM-centralen.

På grund av Fnsteel Oy Ab:s konkursbos ansökan ber Tillstånds- och tillsynsverket om bland annat Hangö stads miljöförvaltningsmyndighets utlåtande. Utlåtandet ska ges senast 11.3.2026.

Ärendets diarienummer hos Tillstånds- och tillsynsverket är LVV-U/19740/2026.

Dokumentet finns elektroniskt till påseende på adressen
<https://ytietopalvelu.lvv.fi/fi-FI/asia/3314614>.

Förslag (Degerlund)

I egenskap av miljöförvaltningsmyndighet beslutar Hangö stads miljönämnd ge följande utlåtande till Tillstånds- och tillsynsverket:

Eftersom FnSteel Oy Ab har uppfyllt sina miljötillståndsenliga förpliktelser från Södra Finlands regionsförvaltningsverkets beslut (nr 133/2017/1, ESAVI/1984/2017 och nr 285/2018/1, ESAVI/20029/2018) att restaurera fabriksområdet efter upphörd verksamhet på fastigheten de äger, ser miljönämnden inget hinder för frigörandet av säkerheten.

Paragrafen justeras omedelbart.

Beslut

Miljönämnden

§ 40

05.03.2026

Förslaget godkändes.

Paragrafen justerades omedlebart.

Tilläggsuppgifter

Miljövårdschef Maria Degerlund, 040 135 9299

Anvisning för sökande av ändring gäller paragraferna: § 23, § 24, § 25, § 26, § 27, § 28, § 29, § 30, § 31, § 34, § 35, § 40

Besvärsförbud

I beslut, som gäller endast beredning eller verkställighet, får ändring inte sökas enligt 136 § i kommunallag.

Anvisning för sökande av ändring gäller paragraferna: § 32

Anvisningar om hur man begär omprövning

Den som är missnöjd med detta beslut kan begära omprövning skriftligt. Ändring i beslutet får inte sökas genom besvär hos domstol.

Rätt att begära omprövning

Omprövning får begäras av:

- den som beslutet avser eller vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet (*part*), och
- kommunmedlemmar.

Tidsfrist för begäran om omprövning

Omprövning ska begäras inom 14 dagar från delfåendet av beslutet.

Begäran om omprövning ska lämnas in till **Miljönämnden i Hangö** senast under tidsfristens sista dag innan registraturen stänger.

En part anses ha fått del av beslutet sju dagar efter att brevet sändes, om inte något annat visas. Vid vanlig elektronisk delgivning anses parten ha fått del av beslutet den tredje dagen efter att meddelandet sändes, om inte något annat visas.

En *kommunmedlem* anses ha fått del av ett beslut sju dagar efter det att protokollet fanns tillgängligt i det allmänna datanätet.

Dagen för delfåendet räknas inte med i tidsfristen för begäran om omprövning. Om den sista dagen för omprövningsbegäran infaller på en helgdag, självständighetsdagen, första maj, julafton, midsommarafton eller en helgfri lördag, får omprövning begäras den första vardagen därefter.

Omprövningsmyndighet

Omprövning begärs hos **Miljönämnden i Hangö**.

Adress: Sandövägen 2, 10900 Hangö
Telefonnummer: 019 220 31
Registraturens e-postadress: kirjaamo@hanko.fi

Omprövningsbegärens form och innehåll

Omprövning ska begäras skriftligt. Också elektroniska dokument uppfyller kravet på skriftlig form.

I omprövningsbegäran ska uppges:

- det beslut i vilket omprövning begärs
- hurdan omprövning som begärs
- på vilka grunder omprövning begärs.

I omprövningsbegäran ska dessutom uppges namnet på den som har begärt omprövning samt personens hemkommun, postadress och telefonnummer.

Om omprövningsbeslutet får delges som ett elektroniskt meddelande ska också e-postadress uppges.

Protokoll

Protokollsutdrag och bilagor som gäller beslutet kan begäras hos Hangö stads registratur.

Adress:	Boulevarden 6, 10900 Hangö
E-postadress:	kirjaamo@hanko.fi
Telefonnummer:	019 220 31

Anvisning för sökande av ändring gäller paragraferna: § 33

Besvärсанvisning

I detta beslut söks ändring genom förvaltningsbesvär.

Besvärsrätt

Besvär över detta beslut får anföras av den som beslutet avser eller vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet samt av den som har besvärsrätt enligt särskilda bestämmelser i lag. En myndighet får även anföras besvär över beslutet om överklagandet är behövligt med anledning av det allmänna intresse som myndigheten ska bevaka.

Besvärstid

Besvär ska anföras inom 30 dagar från delfåendet av beslutet.

Besvären ska lämnas in till besvärsmyndigheten senast under besvärstidens sista dag innan besvärsmyndigheten stänger.

En *part* anses ha fått del av beslutet sju dagar efter att brevet sändes, om inte något annat visas. Beslutet anses dock ha kommit till *en myndighets* kännedom på ankomstdagen.

Vid vanlig elektronisk delgivning anses parten ha fått del av beslutet den tredje dagen efter att meddelandet sändes, om inte något annat visas.

Dagen för delfåendet räknas inte med i besvärstiden. Om den sista dagen för att anföras besvär infaller på en helgdag, självständighetsdagen, första maj, julafton, midsommarafton eller en helgfri lördag, får besvär anföras den första vardagen därefter.

Besvärsmyndighet

Besvär anförs hos Helsingfors förvaltningsdomstol

Adress: Banbyggarvägen 5, 00520 Helsingfors
E-postadress: helsinki.hao@oikeus.fi
Telefonnummer: 029 5642 069 (lna/msa)

Besvär kan också anföras hos förvaltnings- och specialdomstolarnas e-tjänst på adressen <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>.

Besvärens form och innehåll

Besvären ska anföras skriftligt. Också elektroniska dokument uppfyller kravet på skriftlig form.

I besvären ska följande anges:

1. det beslut i vilket ändring söks (*det överklagade beslutet*),
2. till vilka delar ändring söks i beslutet och vilka ändringar som yrkas (*yrkandena*),
3. grunderna för yrkandena,
4. vad besvärsrätten grundar sig på om det överklagade beslutet inte avser ändringssökanden själv.

I besvären ska dessutom ändringssökandens namn och kontaktuppgifter uppges. Om talan förs av ändringssökandens lagliga företrädare eller ombud, ska också den personens kontaktuppgifter uppges. Om kontaktuppgifterna ändras medan besvären är anhängiga, ska de nya uppgifterna meddelas förvaltningsdomstolen utan dröjsmål.

I besvären ska också uppges postadress och eventuell annan adress till vilken handlingar som hänför sig till rättegången kan sändas (*processadress*). Om ändringssökanden har uppgett flera processadresser, kan förvaltningsdomstolen välja till vilken av dem den skickar de handlingar som hänför sig till rättegången.

Till besvären ska följande fogas:

1. det överklagade beslutet med besvärсанvisning,
2. utredning om när ändringssökanden har fått del av beslutet, eller annan utredning om när besvärstiden börjat löpa,
3. de handlingar som ändringssökanden åberopar som stöd för sina yrkanden, om dessa inte redan tidigare har lämnats till myndigheten.

Rättegångsavgift

Hos den som inleder ett ärende som gäller ändringssökande tas det ut en rättegångsavgift i enlighet med lagen om domstolsavgifter (1455/2015). Aktuell information om rättegångsavgifterna finns på [Domstolsväsendets webbplats](#).

Protokoll

Protokollsutdrag och bilagor som gäller beslutet kan begäras hos Hangö stads registratur.

Adress: Boulevarden 6, 10900 Hangö
E-postadress: kirjaamo@hanko.fi
Telefonnummer: 019 220 31

Anvisning för sökande av ändring gäller paragraferna: § 36, § 37, § 38, § 39

Besvärsanvisning

I detta beslut söks ändring genom förvaltningsbesvär.

Besvärsrätt

Besvär över detta beslut får anföras av den som beslutet avser eller vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet samt av den som har besvärsrätt enligt särskilda bestämmelser i lag. En myndighet får även anföras besvär över beslutet om överklagandet är behövligt med anledning av det allmänna intresse som myndigheten ska bevaka.

Besvärstid

Beslutet delges genom offentlig kungörelse.

Besvär ska anföras inom 30 dagar från delfåendet av beslutet, vilket anses ha skett den sjunde dagen efter det att kungörelsen publicerades.

Besvären ska lämnas in till besvärsmyndigheten senast under besvärstidens sista dag innan besvärsmyndigheten stänger.

En *part* anses ha fått del av beslutet sju dagar efter att brevet sändes, om inte något annat visas. Beslutet anses dock ha kommit till *en myndighets* kännedom på ankomstdagen.

Vid vanlig elektronisk delgivning anses parten ha fått del av beslutet den tredje dagen efter att meddelandet sändes, om inte något annat visas.

Dagen för delfåendet räknas inte med i besvärstiden. Om den sista dagen för att anföras besvär infaller på en helgdag, självständighetsdagen, första maj, julafton, midsommarafton eller en helgfri lördag, får besvär anföras den första vardagen därefter.

Besvärsmyndighet

Besvär anförs hos Helsingfors förvaltningsdomstol förvaltningsdomstol

Adress: Banbyggarvägen 5, 00520 Helsingfors
E-postadress: helsinki.hao@oikeus.fi
Telefonnummer: 029 5642 069 (lna/msa)

Besvär kan också anföras hos förvaltnings- och specialdomstolarnas e-tjänst på adressen <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>.

Besvärens form och innehåll

Besvären ska anföras skriftligt. Också elektroniska dokument uppfyller kravet på skriftlig form.

I besvären ska följande anges:

1. det beslut i vilket ändring söks (*det överklagade beslutet*),
2. till vilka delar ändring söks i beslutet och vilka ändringar som yrkas (*yrkandena*),
3. grunderna för yrkandena,
4. vad besvärsrätten grundar sig på om det överklagade beslutet inte avser ändringssökanden själv.

I besvären ska dessutom ändringssökandens namn och kontaktuppgifter uppges. Om talan förs av ändringssökandens lagliga företrädare eller ombud, ska också den personens kontaktuppgifter uppges. Om kontaktuppgifterna ändras medan besvären är anhängiga, ska de nya uppgifterna meddelas förvaltningsdomstolen utan dröjsmål.

I besvären ska också uppges postadress och eventuell annan adress till vilken handlingar som hänför sig till rättegången kan sändas (*processadress*). Om ändringssökanden har uppgett flera processadresser, kan förvaltningsdomstolen välja till vilken av dem den skickar de handlingar som hänför sig till rättegången.

Till besvären ska följande fogas:

1. det överklagade beslutet med besvärсанvisning,
2. utredning om när ändringssökanden har fått del av beslutet, eller annan utredning om när besvärstiden börjat löpa,
3. de handlingar som ändringssökanden åberopar som stöd för sina yrkanden, om dessa inte redan tidigare har lämnats till myndigheten.

Rättegångsavgift

Hos den som inleder ett ärende som gäller ändringssökande tas det ut en rättegångsavgift i enlighet med lagen om domstolsavgifter (1455/2015). Aktuell information om rättegångsavgifterna finns på [Domstolsväsendets webbplats](#).

Protokoll

Protokollsutdrag och bilagor som gäller beslutet kan begäras hos kommuns registratur.

Adress: Sandövägen 2, 10900 Hangö
E-postadress: kirjaamo@hanko.fi
Telefonnummer: 019 220 31